

Ekonomik Büyüme - 2013 3. Çeyrek

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Türkiye ekonomisi yılın üçüncü çeyreğinde beklentilerin üzerinde büyüdü.

Türkiye ekonomisi 2013 yılının üçüncü çeyreğinde de toparlanma eğilimini sürdürmüş ve bir önceki yılın aynı dönemine göre %4,4 oranında büyüme kaydetmiştir. Piyasa beklentisi GSYH'nin %4,05 artış kaydedeceği yönündeydi. Böylece, Türkiye ekonomisi yılın ilk dokuz aylık döneminde 2012 yılının aynı dönemine kıyasla %4 oranında büyümüştür.

Takvim etkilerinden arındırıldığında, GSYH üçüncü çeyrekte bir önceki yılın aynı dönemine göre %4,3'lük artış kaydetmiş ve 2011 yılının son çeyreğinden bu yana en yüksek yıllık artışı gerçekleştirmiştir. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH de bir önceki çeyreğe göre %0,9 oranında artarak söz konusu dönemde global gelişmelerden kaynaklanan dalgalanmalara rağmen ekonomik aktivitenin bir önceki çeyreğe göre hızlandığına işaret etmiştir.

GSYH Gelişmeleri (1998 fiyatlarıyla)

Dönem	Takvim	Mevsim ve Takvim
	Etkisinden Arındırılmış GSYH* (%)	Etkisinden Arındırılmış GSYH** (%)
2011 Ç1	12,5	2,2
2011 Ç2	9,0	0,8
2011 Ç3	8,4	1,3
2011 Ç4	4,9	0,7
2012 Ç1	2,4	-0,4
2012 Ç2	3,1	1,4
2012 Ç3	1,8	0,3
2012 Ç4	1,4	0,2
2013 Ç1	3,7	1,5
2013 Ç2	4,2	2,0
2013 Ç3	4,3	0,9

*Bir önceki yılın aynı dönemine göre değişim

**Bir önceki çeyreğe göre değişim

Öte yandan, TÜİK 2013 yılının ilk ve ikinci çeyreğine ilişkin GSYH verilerinde revizyon gerçekleştirmiştir. Bu çerçevede, 2013 yılının ilk çeyrek büyümesi %2,9'dan %3'e, ikinci çeyrek büyümesi %4,4'ten %4,5'e revize edilmiştir.

Harcamalar Yöntemiyle Katkı (1998 fiyatlarıyla)

	2010		2011				2012		2013			9 Aylık
	Yıllık	Yıllık	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Yıllık	Ç1	Ç2	Ç3		
Tüketim	4,9	5,8	0,3	-0,3	0,3	0,8	0,3	3,1	4,4	3,4	3,6	
Özel	4,7	5,3	-0,3	-0,8	-0,2	-0,3	-0,4	2,4	3,6	3,3	3,1	
Kamu	0,2	0,5	0,5	0,4	0,5	1,0	0,6	0,7	0,8	0,1	0,5	
Yatırım	6,1	4,3	-0,4	-1,2	-0,8	-0,4	-0,7	0,6	1,0	1,3	1,0	
Özel	5,4	4,4	-0,3	-1,4	-1,0	-1,4	-1,1	-1,6	-0,4	1,0	-0,3	
Kamu	0,7	-0,1	0,0	0,2	0,3	1,0	0,3	2,3	1,5	0,4	1,3	
Stok Değişimi	2,5	-0,2	-2,3	-1,6	-0,6	-1,3	-1,4	0,0	2,5	1,9	1,5	
Net İhracat	-4,4	-1,1	5,6	6,0	2,7	2,4	4,1	-0,8	-3,4	-2,2	-2,2	
İhracat	0,9	1,9	2,9	5,5	3,4	4,1	4,0	1,3	0,0	-0,6	0,2	
İthalat	-5,2	-3,0	2,7	0,5	-0,8	-1,7	0,1	-2,1	-3,5	-1,6	-2,4	
GSYH	9,2	8,8	3,1	2,8	1,5	1,4	2,2	3,0	4,5	4,4	4,0	

Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

GSYH* Gelişme Hızı Revizyonları (%)

	Eski	Yeni	Fark
2013			
I. Çeyrek	2,87	2,97	0,10
II. Çeyrek	4,44	4,53	0,09

* Sabit Fiyatlarla

Üçüncü çeyrekte iç tüketim bir miktar ivme kaybetti.

Yurt içi talep koşullarındaki toparlanma 2013 yılının ilk dokuz ayında tüketim harcamalarını olumlu yönde etkilemiştir. Yılın üçüncü çeyreğinde özel tüketim harcamaları bir önceki çeyreğe göre ivme kaybetmekle beraber 2012 yılına kıyasla yüksek düzeyini korumaya devam etmiştir. Bir önceki yılın aynı dönemine göre reel olarak %5,1 oranında artan özel tüketim harcamaları 2013 yılının üçüncü çeyreğinde GSYH'ye 3,3 puanlık katkı yapmıştır. Kamunun tüketim harcamaları ise ivme kaybetmiş ve söz konusu dönemde GSYH artışına yalnızca 0,1 puanlık katkı sağlamıştır.

Özel sektörün yatırım harcamaları artarken kamunun yatırım harcamaları ivme kaybetti.

2012 yılının ilk çeyreğinden bu yana GSYH artışını düşürücü yönde etkide bulunan özel sektörün yatırım harcamaları 2013 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %5,3 oranında artarak GSYH artışına 1 puanlık katkıda bulunmuştur. Kamunun yatırım harcamaları ise ivme kaybederek 2013 yılının en düşük düzeyine gerilemiştir.

Net ihracat büyümeye negatif katkı sağlamaya devam ediyor.

Özellikle yılın ikinci çeyreğinde belirginleşen altın ithalatının Ağustos ayı itibarıyla normalleşme eğilimine girmesi net ihracatın büyüme üzerindeki düşürücü yöndeki etkisinin üçüncü çeyrekte bir miktar zayıflamasında etkili olmuştur.

İnşaat sektörü yıllık bazda %8,7 büyüdü.

Üretim yöntemine göre incelendiğinde, GSYH içinde en yüksek paya sahip olan hizmetler sektörünün yılın üçüncü çeyreğinde yıllık bazda reel olarak %4,3 artış kaydettiği ve

Kaynak: TÜİK

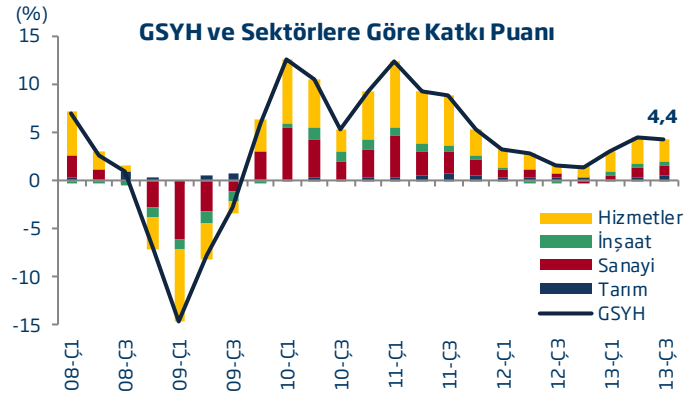
Ekonomik Büyüme - 2013 3. Çeyrek

İktisadi Araştırmalar Bölümü

büyümeye 2,4 puanlık katkı sağladığı görülmektedir. İnşaat sektöründe ise üretim faaliyeti hız kazanmaya devam etmekte olup bu dönemde reel olarak %8,7 oranında artış kaydetmiş ve inşaat sektörünün büyüme katkısı 0,5 puan olmuştur. 2013'ün üçüncü çeyreğinde %4,3 reel artış kaydeden sanayi üretimi de büyümeyi 1,1 puan artırıcı yönde etkilemiştir.

2013 yılında büyümenin %4 civarında gerçekleşeceğini tahmin ediyoruz.

2013 yılının üçüncü çeyreği itibarıyla GSYH verileri Türkiye ekonomisindeki toparlanma eğiliminin devam ettiğine işaret etmiştir. Bu dönemde, tüketim harcamaları bir miktar ivme kaydederken özel sektörün yatırım harcamalarındaki artış söz konusu ivme kaybının büyüme üzerindeki olumsuz etkisini telafi etmiştir. Böylece, Türkiye ekonomisi üçüncü çeyrekte beklentilerin üzerinde bir büyüme performansı sergilemiştir. Ekonomik aktivitedeki ılımlı toparlanma eğiliminin yılın son çeyreğinde de devam ettiği görülmekle birlikte, TCMB'nin hâlihazırdaki sıkılaştırıcı yöndeki para

politikası uygulamalarının ve BDDK'nın son dönemde tüketici kredilerine ilişkin aldığı tedbirlerin söz konusu dönemde büyüme üzerinde bir miktar sınırlandırıcı etkiye bulunduğu düşünülmektedir. Bu çerçevede, yıl sonunda Türkiye ekonomisinin %4 civarında bir büyüme kaydedeceğini öngörüyoruz.

Ekonomik Büyüme - 2013 3. Çeyrek

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü**İzlem Erdem - Bölüm Müdürü**

izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Kıvılcım Eraydın - Uzman

kivilcim.eraydin@isbank.com.tr

Erhan Gül - Uzman

erhan.gul@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman

bora.cevik@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman Yrd.

eren.demir@isbank.com.tr

Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman Yrd.

kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.

gamze.can@isbank.com.tr

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.